

Očkovanie nie je nič umelé, len ním pomáhame vlastnému organizmu ubrániť sa ochoreniam

Pripútajte sa a zaočkujte sa

Dali ste si dnes nejaké ovocie alebo zeleninu, umyli zuby, párkrát za deň ruky, pripútali ste sa pri jazde autom, snažíte sa aspoň trochu hýbať a nesediť celý deň, snažíte sa vyhýbať veciam, o ktorých viete, že vám škodia...? Ak ste odpovedali aspoň trikrát áno, tak sa snažíte robiť niečo pre svoje zdravie, pre predĺženie života, odvrátenie predčasného úmrtia.

Robíte to, respektíve robíme to preto, že vieme, čo nám pomáha a čo nám, naopak, ubližuje. Vieme to vďaka výsledkom rozsiahleho výskumu, vďaka vedeckým dôkazom pochádzajúcim z mnohých štúdií, ktoré nám pomerne presne hovoria, čo by sme mali, či nemali robiť, aby sme si udržali dobré zdravie a predišli ochoreniam.

Medzi postupy, ktoré za posledné storočie najvýznamnejšie prispeli a prispievajú k výraznému odvráteniu obrovského množstva úmrtí a k ochrane zdravia populácie celého sveta patrí nepochybne očkovanie. Nebudem vymenovávať čísla zobrazujúce výrazný pokles výskytu ochorení, proti ktorým väčšina krajín sveta zaviedla očkovanie, ani počty zachránených životov či odhad ušetrených peňazí na zdravotnú a ďalšiu starostlivosť. Takéto údaje sú ľahko dohľadateľné.

Pristavím sa skôr pri tom, prečo sú neustále istými skupinami ľudí spochybňované a prehliadané. Napriek týmto jednoznačným dôkazom sa stále vyskytuje množstvo ľudí, ktorí očkovaniu nedôverujú. Fakty svedčia jednoznačne v prospech očkovania, anti-vax' hnutie však celosvetovo silnie. Prečo? Pýtame sa často s nádychom frustrácie – my, epidemiológovia, ako aj ďalší odborníci.

Ako to, že ešte nikto nevytiahol štúdiu, ktorá dokazuje, že pripútanie ľudí utrpeniu pri zrážke poranenie spôsobené pásom? Ako to, že neexistuje hnutie, ktorého členovia požadujú výnimku z povinnosti pri jazde sa pripútať?

Hlavný dôvod zrejme je, že ľudia neveria, prípadne nerozumejú faktom. Dôkazom toho je, napríklad, častý strach z lietania napriek všeobecne známym štatistikám, že letecká doprava je zo všetkých typov dopravy najbezpečnejšia. Takýto strach je teda neracionálnym popieraním štatistických údajov. Keď vystúpíte z lietadla a vydýchnete si, v skutočnosti si neuvedomujete, že najbezpečnejšia časť cesty je ešte stále pred vami.

ĽUDIA NEROZUMEJÚ FAKTOM

Ale naspäť k očkovaniu: očkovanie predstavuje len prípravu prirodzenej obrany organizmu. Nie je to nič umelé. Len ním pomáhame vlastnému organizmu ubrániť sa v pravej chvíli ochoreniam. Tým, že dostaneme do tela pôvodcu ochorenia či jeho časť, vyvoláme ochrannú odpoveď a naše telo tak bude pripravené na skutočný boj, keď ho raz bude treba.

Chápem, že injekčná forma podávania mnohých odrádza, ale pri dnešnej rýchlosti vedeckého pokroku je len otázka času, keď sa bude robiť očkovanie formou kvapiek, spreja či dotyku kože. Odporcovia očkovania však spochybňujú samotný princíp, či strašia nereálnymi nežiaducimi účinkami a my ako spoločnosť si s týmto popieraním faktov a dôkazov nevieme poradiť, snažíme sa voči tomu ohradzovať zavádzaním povinností, príkazov a zákazov. Zatiaľ nám to nefunguje, aspoň nie natoľko, ako by sme chceli. Potrebujeme zmeniť prístup.

Skúsím prirovnanie nášho (rozumej spoločenského) prístupu k očkovaniu k trom iným okolnostiam, ktoré tiež významne ovplyvňujú naše zdravie: strava, bezpečnostné pásy a fajčenie.

Milujem slaninu a čokoládu, ale nejem ich často, lebo viem, že vo veľkých množstvách mi škodia. Nemilujem brokolicu, ale občas si ju dám, lebo viem,

že je pre moje zdravie prospešná. Pomáham tak svojmu telu oddialiť vznik určitých ochorení, o ktorých viem, že skôr či neskôr prídu – ateroskleróza, hypertenzia a mnohé ďalšie.

V našej spoločnosti dnes už každý vie, čo mu v strave prospieva a čo, naopak, škodí. Základné povedomie o zdravých a škodlivých potravinách je bežnou súčasťou populárnych článkov a iných mediálnych výstupov. Základné povedomie o užitočnosti a účinnosti očkovania v médiách dnes takmer úplne absentuje.

Bezpečnostné pásy. Nie je to tak dávno, čo ich väčšina krajín zaviedla ako povinnú výbavu auta a ich používanie sa kontroluje a nepoužívanie pokutuje. Používame ich, lebo ako spoločnosť sme sa zhodli (a vedecké dôkazy to potvrdzujú), že chránia zdravie. Sú stopercentne bezpečné? Nie: nie úplne vo všetkých prípadoch ochrany a v niektorých zriedkavých prípadoch dokonca ubližujú.

PÁSY V AUTÁCH POMÁHAJÚ

Ale v súhrne, vo veľkej väčšine prípadov dopravných kolízií pomôžu a zmiernia následky. Ich povinné používanie nikto nespochybňuje. Naša spoločnosť je nastavená tak, že pripútať sa je správne a potrebné. Iste, stále sa nájdu rebeli, ktorí občas pás nepoužijú, ale keď sú prichytení, tak platia pokutu.

Ako to, že ešte nikto nevytiahol nejakú štúdiu, ktorá dokazuje, že pripútanie ľudí utrpeniu pri zrážke poranenie spôsobené pásom? Ako to, že neexistuje hnutie, ktorého členovia požadujú výnimku z povinnosti pri jazde sa pripútať? Neviem, ale možno by sme sa z úspechu presadenia globálneho celospoločenského zavedenia povinnosti bezpečnostných pásov pri jazde autom mali poučiť aj my, epidemiológovia, pri presadzovaní očkovania.

Fajčenie. Kedysi bolo veľmi moderné. Keď si pozriete filmy

z minulého storočia, fajčenie je v nich veľmi časté, niektoré sú celé doslova zahalené dymom. Lenže odkedy vieme – vďaka vedeckým dôkazom – že fajčenie výrazne škodí nášmu zdraviu, pristúpili sme ako spoločnosť k rôznym opatreniam, obmedzujeme fajčiarov na verejnosti a chránime nefajčiarov.

Právne a spoločenské reštrikcie sú používané aj pri presadzovaní očkovania. Viaceré štáty zaviedli povinnosť zaočkovania pred nástupom do školy. U nás máme pokuty pre rodičov, ktorí svoje deti neočkujú, a pre pediátrov, ktorí to takýmto rodičom umožnia. Stačí to? Určite a očividne nie.

Potrebujeme dosiahnuť zmenu kultúry, zmenu nastavenia spoločnosti k očkovaniu. Je správne a potrebné dať sa zaočkovať. Aj preto, že očkovanie je trochu komplexnejšie ako zdravá strava, či používanie bezpečnostných pásov – tým, že sa dám zaočkovať, totiž chránim nielen seba, ale aj tých, čo sa z vážnych zdravotných dôvodov zaočkovať dať nemôžu – ich počet je však potrebné držať na minime (z toho dôvodu argument, že nemúsim dať svoje dieťa očkovať, lebo všetky ostatné zaočkované sú, je veľmi sebecký. Keď si to povie viac ľudí, tak kolektívna imunita, ktorá chráni nezočkovaných, nebude fungovať).

Zdravé a rozumné je nefajčiť, zdravo sa stravovať, hýbať sa, pri jazde sa pripútať. A zaočkovať sa. Na tých, čo sa budú očkovaniu vyhýbať, budeme zazerať, ako keď niekto vyfukuje cigaretový dym inému do tváre, odhodí plastový obal na zem, riskantne predbieha, ako keď sa obézny brunátny chlapík v bufete napcháva rezňom s vlašským šalátom. To sa nerobí. Pripútajme sa a zaočkujme sa.

ALEXANDRA BRAZINOVÁ
epidemiologička UK

DENNÍK MAREKA VADASA

Keď Pellegrini vylučuje spoluprácu s Kotlebom, neverí tomu ani sám, veď už mesiace spolupracujú

Smer k extrémizmu

Na začiatku boli interné prieskumy, v ktorých strane vyšlo, že ľudia chcú zmenu. Marketingoví mágovia v Smere prišli so sloganom Zodpovedná zmena. Slová nemusia dávať zmysel na prvé počutie, niekedy nad nimi treba uvažovať. Akú zmenu má na mysli strana, ktorá vládla s krátkou prestávkou tri volebné obdobia za sebou? Všetko zle, podme to robiť ináč? Nie, slovo zmena chápu po svojom, možno podobne ako komunistická strana v roku 1989. Ale určité náznaky sa objavili.

Jednou z prvých lastovičiek ohlasujúcich

zmenu bol nástup poslaneckého klubu v súvislosti s obvinením predsedu strany z trestných činov hanobenia národa, rasy a presvedčenia, podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti v súbehu so schvaľovaním trestného činu. Celý klub s jeho slovami súhlasí a stojí za nimi. Súhlasí a taktiež schvaľuje trestný čin. Jednoduchšie povedané, poslanci strany Smer nám dali najavo, že pre nich zákony neplatia. Obhajoba extrémizmu je zodpovedná zmena číslo jeden.

Na titulke oficiálnej stránky Smeru pod statusom poslanca B. s názvom Veľké odhalenie o

prokurátorovi, ktorý obžaloval Fica, čítame, že si máme pozrieť video a pochopíme všetko. Je to pravda, po zhladnutí videa niet pochybností. Jasne dokázateľné klamstvá, primitivnosť a vzbudzovanie nenávisti v takom nechutnom kokteile, že konšpirátorské a fašistické médiá blednú závistou.

Donedávna sa mohol umiernený radový člen strany ohradiť, že s poslancom B. nemá nič spoločné a sú to čisto jeho osobné názory, no strana už platí sponzorovanie príspevkov poslanca B. na sociálnych sieťach a video je umiestnené na webe novej, zodpovedne zmenenej strany. Otorené šírenie nenávisti je zmena číslo dva.

V jednom zo svojich posledných spisov Prítomnosť a budúcnosť píše Carl Gustav Jung o nebezpečných prejavoch kolektívneho nevedomia. Extrémne názory nazýva zápalné pochodne, ktorým môže stáť v ceste iba rozum. Rozumná argumentácia pomocou faktov je však možná iba dovtedy, pokiaľ emocionálna situácia neprekročí určitý stupeň.

Za touto úrovňou sa spoločnosť dostáva do

stavu kolektívnej posadnutosti a je ovládaná predsudkami a fantáziami. Dookola opakované chimérické idey vyvolávajú akúsi psychickú epidémiu, oslovujú „kolektívnu nerozumnosť“ a nízke pudy. Nachádzajú živnú pôdu vo fanatických resentimentoch, ktoré u normálneho človeka driemu hlboko pod vrstvou rozumu a súdnosti. Odtiaľ je len krok k diktatúre.

Fakty, pravda, logika, idey musia preč, musia byť prevalcované hysterickým opakovaním lží a obvinení. Presne takýmto spôsobom pracuje ĽSNS, Vlasť i Smer. Keď sa Pellegrini po sneme strany vyjadril, že po voľbách vylučuje spoluprácu s Kotlebom, nemohol tomu veriť ani on sám, veď už dlhé mesiace spolupracujú. A pri špíne, ktorá sa na nich posledné dva roky vyplavuje, im nič iné nezostáva, pretože sa odpísali pred civilizovaným svetom. Pri agende predkladanej do parlamentu, slovníku predsedu alebo poslanca B. a postojoch členov stranického klubu už nemá zmysel potkýnať sa o slová „sociálna demokracia“. Vo svojej novej podobe je Smer extrémistická strana.